

Syftet med avfallsplanen är att tillsammans minska avfallens mängd och farlighet samt omvandla avfall till resurser i riktning mot ett hållbart samhälle

Uppföljning ”Plan för ett resurssmart samhälle” 2025

Avfallsplansuppföljning för Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Åstorp och Ängelholms kommun.

Tina Jörgensen

Innehåll

Inledning.....	2
Måluppföljning.....	3
Mål 1 Totala avfallsmängden.....	3
Kommunspezifikt.....	4
Mål 2 Materialåtervinning.....	6
Kommunspezifikt.....	6
Sorteringskrav av textil.....	7
Anslutningsgraden FNI villor och fritidshushåll.....	8
Tilläggstjänster som bidrar till mer restavfall.....	8
Avfall till förbränning av det kommunala avfallet.....	10
Fördelning restavfall.....	11
Avfallskompassen.....	13
Mål 3 Nedskräpningen ska förebyggas och begränsas i kommunerna.....	14

- Bilaga 1 Uppföljning Bjuvs kommun
- Bilaga 2 Uppföljning Båstads kommun
- Bilaga 3 Uppföljning Helsingborgs stad
- Bilaga 4 Uppföljning Höganäs kommun
- Bilaga 5 Uppföljning Åstorps kommun
- Bilaga 6 Uppföljning Ängelholms kommun
- Bilaga 7 Uppföljning NSR

Inledning

Enligt bestämmelserna i miljöbalkens 15:e kapitel ska varje kommun ha en avfallsplan. En avfallsplan ska innehålla mål och åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Avfallsplanen är ett av tre styrande dokument när det gäller avfallshantering i kommunen. De två andra är avfallsföreskrifterna och avfallstaxan. Uppföljning av kommunens avfallsplan ska göras varje år för att säkerställa att mål och strategier genomförs.

NSR:s sex ägarkommuner har antagit en ny gemensam avfallsplan *"Plan för ett resurssmart samhälle"* med mål, strategier och åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Den gäller perioden 2025 – 2032.

"Plan för ett resurssmart samhälle" är uppbyggd med färre mål men till varje mål finns strategier för att bidra till att målet uppfylls. Varje kommun har också tagit fram åtgärder som ett extra stöd för att nå målen.

Det här dokumentet är en gemensam uppföljning för NSR:s ägarkommuner och följs upp årligen för att avfallet ska ge så låg miljöbelastning som möjligt på både människor och miljö samt minska nedskräpningen. Detta genom att förebygga uppkomsten av avfall, vara tillgängliga, enkla och funktionella för användaren, minska spridningen av giftiga ämnen och öka materialåtervinningen.

Nedan följer en förteckning över gällande avfallsplaner 2025 i NSR:s ägarkommuner:

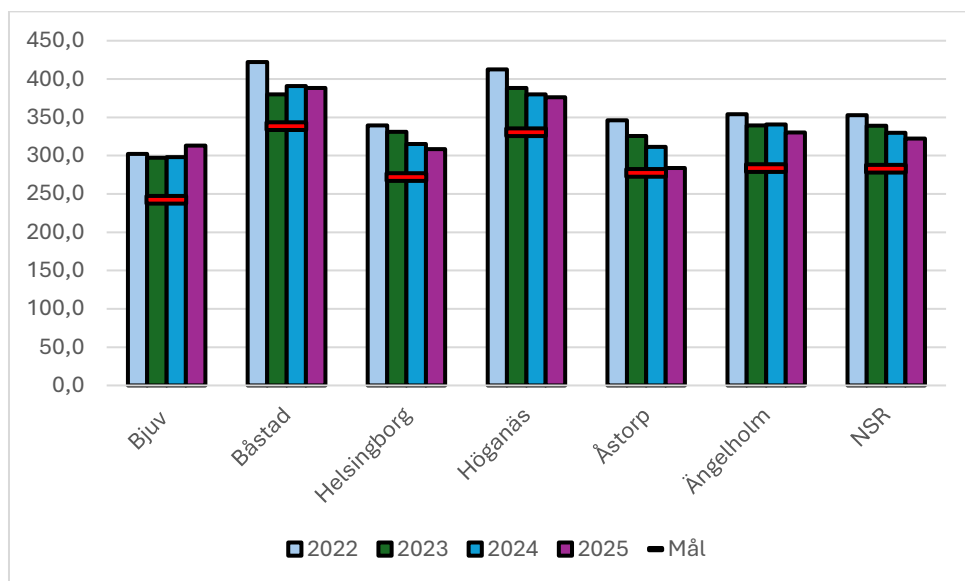
- **Bjuv 2025 - 2032.** Antagen i kommunfullmäktige 2025-01-27
- **Båstad 2025 - 2032.** Antagen i kommunfullmäktige 2024-11-24
- **Helsingborg 2025 – 2032.** Antagen i kommunfullmäktige 2025-03-11
- **Höganäs 2025 - 2032.** Antagen i kommunfullmäktige 2024-10-24
- **Åstorp 2025 - 2032.** Antagen i kommunfullmäktige 2025-01-27
- **Ängelholm 2025 - 2032.** Antagen i kommunfullmäktige 2024-11-25

Måluppföljning

Mål 1 Totala avfallsmängden

1.1 Den totala avfallsmängden per person (exklusive trädgårdsavfall) ska minska med 20 % till 2032 jämfört med 2022.

1.2 Kommunen ska verka för att verksamheter minskar sin totala avfallsmängd.

Figur 1 Den totala avfallsmängden per person (exklusive trädgårdsavfall)

Avfallsmängderna går ner, men för sakta.

Under 2025 sjönk de totala avfallsmängderna för hela NSR med ca 8 kg per invånare och år jämfört med 2024. Avfallsminskningen går åt rätt håll och chanserna för att uppnå målet ser positiva ut. Om vi ska uppnå målet med 20 % minskning till 2032 måste avfallsmängderna minska med ca 9 kg per person och år fram till 2032 från nu. Det som minskat jämfört med föregående år är restavfall, grovavfall som har hämtats fastighetsnära, pappersförpackningar och tidningar samtidigt som matavfallet och förpackningar av glas, plast och metall har ökat. Dock har minskningen av pappersförpackningar enbart minskat med 1,5 kg.

Sedan 1 januari 2024 har kommunen insamlingsansvaret på förpackningar från hushåll och samlokaliserade verksamheter och till 1 januari 2027 ska samtliga hushåll ha fastighetsnära insamling av förpackningar. Under 2025 har NSR jobbat med att se till att alla villahushåll i Bjuv, Båstad, Helsingborg, Åstorp och Ängelholm har full FNI samt tagit över insamlingen av förpackningar från flerfamiljsfastigheter i Ängelholm och Båstad. Detta var under 2024 på auktorisation.

”Den totala avfallsmängden minskade med 8 kg per invånare och år.”

Kommunspezifikt

De totala avfallsmängderna sjönk i alla kommuner utom Bjuv.

I Bjuv ökade den totala avfallsmängderna med 15 kg per invånare och år. Det som bidrar till den stora ökningen är matavfallet som ökat med 13,5 kg. Vi kan även se en ökning på utsorteringen av glasförpackningar på 2 kg medan tidningarna minskar med 1 kg per invånare och år. En möjlig förklaring till ökningen av matavfallet är förändring av inflationen de senaste åren, vilket kan påverka konsumtionsmönstren.

Båstad har minskat sin totala avfallsmängd med cirka 3 kg per invånare och år. Det som har minskat är restavfallet som minskade med 11 kg och avfall lämnat på återvinningscentralen och MÅNA som minskade med 4 kg. Vi kan även se att förpackningar ökar med 7 kg och matavfallet ökar med 2 kg. Under 2024/2025 fick alla kunder som hade tvådelade kärl ut fyrfackskärl i stället vilket kan förklara att restavfallet minskar samtidigt som förpackningar och matavfall ökar. Det innebär att båstadborna har blivit bättre på att sortera sitt restavfall.

Helsingborg har minskat den totala avfallsmängden med nästan 7 kg per invånare och år. Det vi kan se är att restavfall minskar med nästan 6 kg per invånare och år medan matavfallet ökar med 2 kg per invånare och år. Även insamlade mängder förpackningar minskar med 4 kg. Detta kan bero på att vi tidigare räknat bort en schablon av förpackningar från verksamheter i väntan på upphandling och nu har vi faktiska siffrorna.

Höganäs minskade de totala avfallsmängderna med nästan 4 kg per invånare och år. Det vi kan se är att restavfall minskar med nästan 6 kg per invånare och år medan matavfallet ökar med 3 kg per invånare och år. Även insamlade mängder förpackningar minskar med nästan 3 kg. Detta kan bero på att vi tidigare räknat bort en schablon av förpackningar från verksamheter i väntan på upphandling och nu har vi faktiska siffrorna.

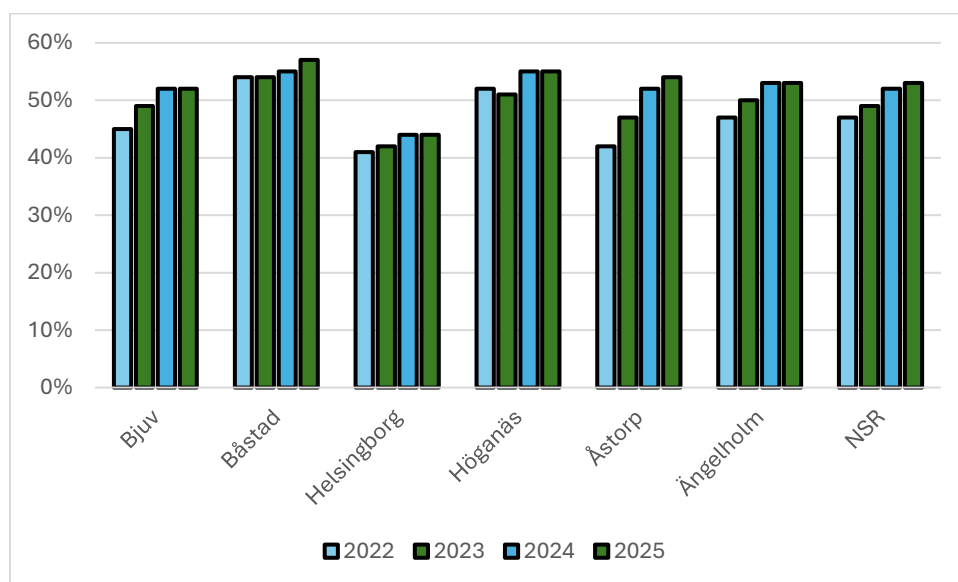
I Åstorp ser vi att den totala avfallsmängden minskat med nästan 27 kg per invånare och år. Vi ser att restavfallet har gått ner nästan 20 kg, matavfallet har gått ner med 4 kg, förpackningarna har gått ner 7 kg varav pappersförpackningar och tidningar står för den största minskningen samt material in på återvinningscentralen har minskat med 2 kg. Minskningen av samtliga fraktioner samt att restavfallet är så stor kan bero på att Åstorp har minskat sitt matsvinn samt att vi kan se att andelen kompletteringskärl minskar. Tidigare analyser har visat att mängden matsvinn är som störst i restavfallet Det indikerar på att hushållen inte längre har samma behov av att slänga restavfall. Att förpackningarna minskar kan bero på att vi tidigare räknat bort en schablon av förpackningar från verksamheter i väntan på upphandling och nu har vi faktiska siffrorna.

Ängelholm har minskat sin totala avfallsmängd med 10 kg per invånare och år. Det som minskat är restavfallet som minskar med 7 kg, grovavfall som hämtas fastighetsnära minskar med 1 kg och avfall lämnat på återvinningscentralen minskar med 4 kg medan matavfallet ökade med 1 kg. Förpackningar ligger kvar på ungefär samma mängd. Eftersom restavfall minskar utan att förpackningar och matavfall ökar beror minskningen troligen inte på mer rätt sorterat avfall. Däremot har barnafödseln i Ängelholm minskat de senaste åren enligt SCB och hade under 2025 det längsta barnafödandet de senaste 25 åren. När det inte föds barn minskar andelen blöjor i restavfallet vilket kan vara en bidragande faktor till att restavfallet går ner.

Mål 2 Materialåtervinning

2.1 Andelen avfall som faktiskt går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall ska vara minst 65 procent år 2032.

2.2 Kommunen ska verka för att verksamheters avfall går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning inklusive biologisk behandling.

Figur 2 Andelen avfall som faktiskt går till materialåtervinning och förberedelse för återanvändning av kommunalt avfall

För att öka i materialåtervinningsgraden behöver behandling av avfall till energiåtervinning minska. Det innebär att fraktionerna som idag går till förbränning behöver minska. Dessa är:

- Restavfallet som samlas in fastighetsnära
- Fraktioner från återvinningscentralen som går till förbränning
- Delar av grovavfall som samlas in fastighetsnära som förbränns.

Kommunspezifikt

KOMMUN	2022	2023	2024	2025
BJUV	45%	49%	52%	52%
BÅSTAD	54%	54%	55%	57%
HELSINGBORG	41%	42%	44%	44%
HÖGANÄS	52%	51%	55%	55%
ÅSTORP	42%	47%	52%	54%
ÄNGELHOLM	47%	50%	53%	53%
NSR	47%	49%	52%	53%

I Bjuv ligger materialåtervinningen kvar på samma nivå 2025 som 2024. I Bjuv har restavfallet gått upp lite, avfall från återvinningscentralen som går till förbränning ligger kvar på samma vilket bidrar till att målet är oförändrat.

I Båstad kommun ser vi att materialåtervinningsmålet gått från 55 % till 57 % 2025. Båstads kommun har uppnått EU-målet med 55 % till 2025, detta nåddes redan 2024. Anledningen till att materialåtervinningsgraden ökar beror på restavfallet har minskat med 11 kg medan matavfall och förpackningar ökar. Båstadborna har blivit bättre på att sorterat sitt avfall vilket bidrar till en ökning i målet.

I Helsingborg ligger materialåtervinningen kvar på 44 %, vilket gör att Helsingborgs stad är den kommun som har längst till målet. Helsingborg har en den näst lägsta totala avfallsmängden i våra kommuner men är den kommun som har högst andel restavfall per person. Detta bidrar till det att materialåtervinningen enbart är på 44 %. För att nå målet behöver framför allt restavfallet minska.

I Höganäs kommun ligger materialåtervinningen kvar på 55 % vilket innebär att kommunen har uppnått EU-målet. I Höganäs har det inte skett några större förändringar i avfallsmängderna vilket bidrar till att de ligger stilla.

Åstorp har ökat sin materialåtervinning från 52 % till 54 %. Ökningen beror på den stora minskningen av restavfallet.

Ängelholms kommun ligger kvar på 53 % i materialåtervinning. Även om Ängelholm minskade sitt restavfall ökade inte de andra fraktionerna vilket inte tyder på att avfall sorterades ut från restavfallet utan mer att själva restavfallet minskat.

Sorteringskrav av textil

Den 1 januari 2025 infördes ett nationellt krav på att sortera ut textilier från restavfallet. Invånarna anpassade sig till det nya lagkravet och sorterade sina textilier. Detta resulterade dock i stora påfrestningar för de aktörer som tog emot och hanterade det insamlade textilmaterialiet. Mängderna blev så omfattande att mottagnings- och sorteringskapaciteten inte räckte till.

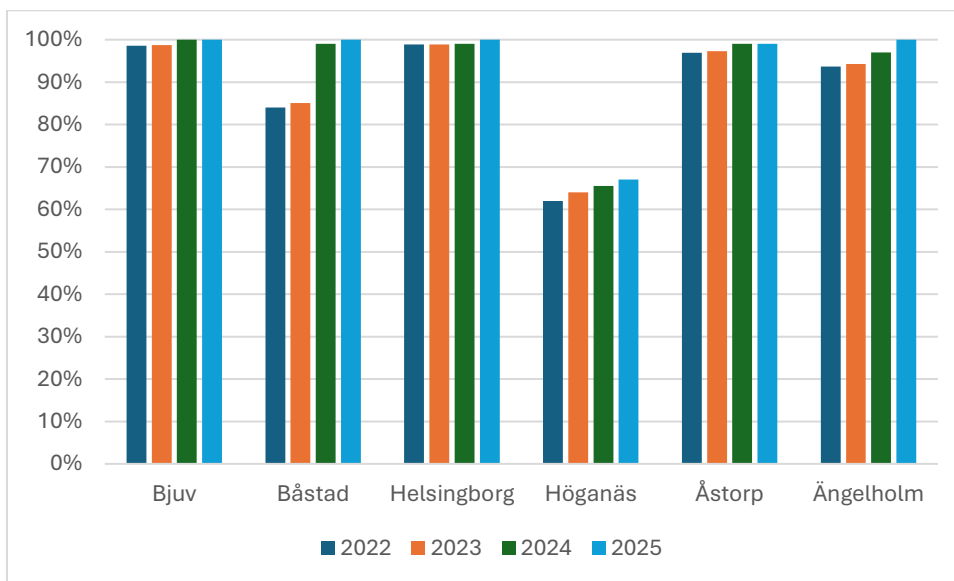
Detta skapade en stor medial debatt och regeringen valde därför att justera utsorteringskravet. Från och med den 1 oktober 2025 var det tillåtet för hushållen att slänga vissa typer av textil i restavfallet. Detta omfattade strumpor och underkläder, textilier som är kraftigt smutsiga, mögliga eller angripna av skadedjur samt textilier som är mycket trasiga och inte bedöms kunna materialåtervinnas.

Hur utvecklingen kommer att se ut framöver är ännu oklart. Det står dock fast att ett producentansvar för textilavfall ska vara infört senast 2028.

I samband med lagändringen började NSR även samla in trasiga textilier på återvinningscentralerna.

Anslutningsgraden FNI villor och fritidshushåll

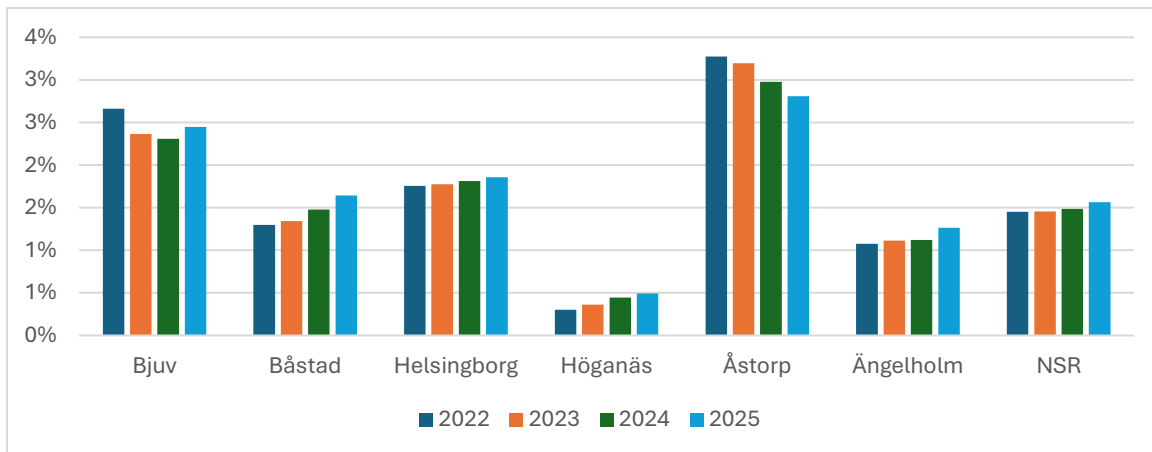
Tittar vi på anslutningsgraden för full sortering hos villor och fritidshushåll är den väldigt hög i alla kommuner utom Högnäs. Enligt lag ska alla hushåll ha fastighetsnära sortering av mat- och restavfall, förpackningar av färgat glas, ofärgat glas, metall, plast och papper från och med 1 januari 2027. Detta har vi börjat arbeta med redan under 2024 och fortsatt under 2025 vilket innebär att det är 100 % som har full sortering i Bjuv, Båstad, Helsingborg och Ängelholm. I Åstorp är det 99 %. Under 2026 kommer alla småhus i Högnäs få fyrfackskärl och då också ha full FNI.

Figur 3 Anslutningsgrad full FNI villor och fritidshus

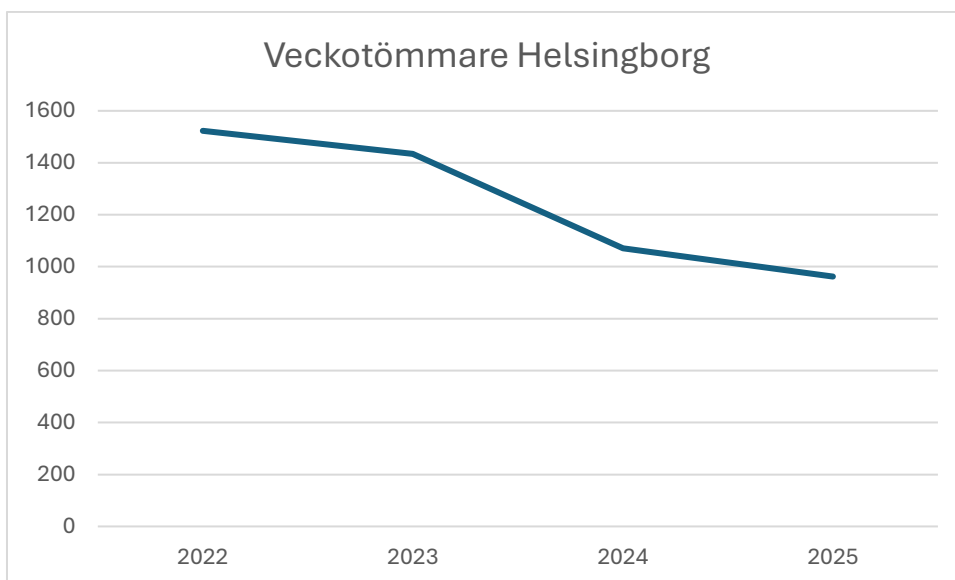
Tilläggstjänster som bidrar till mer restavfall

En del hushåll har under delar av livet mer avfall än under andra perioder. Det kan tex vara när de skaffar familj och det finns ett eller fler blöjbarn. Då räcker inte alltid restavfallet till utan man kan behöva komplettera med ett extra restavfall. Tittar vi på hur många procent av småhusen i regionen som har kompletteringskärl under 2022–2025 ser vi att ungefär 1,5 % av småhusen har ett kompletteringskärl förutom 2025 då det ökade till 1,6 %.

Figur 4 Andel av hushållen som har kompletteringskärl.

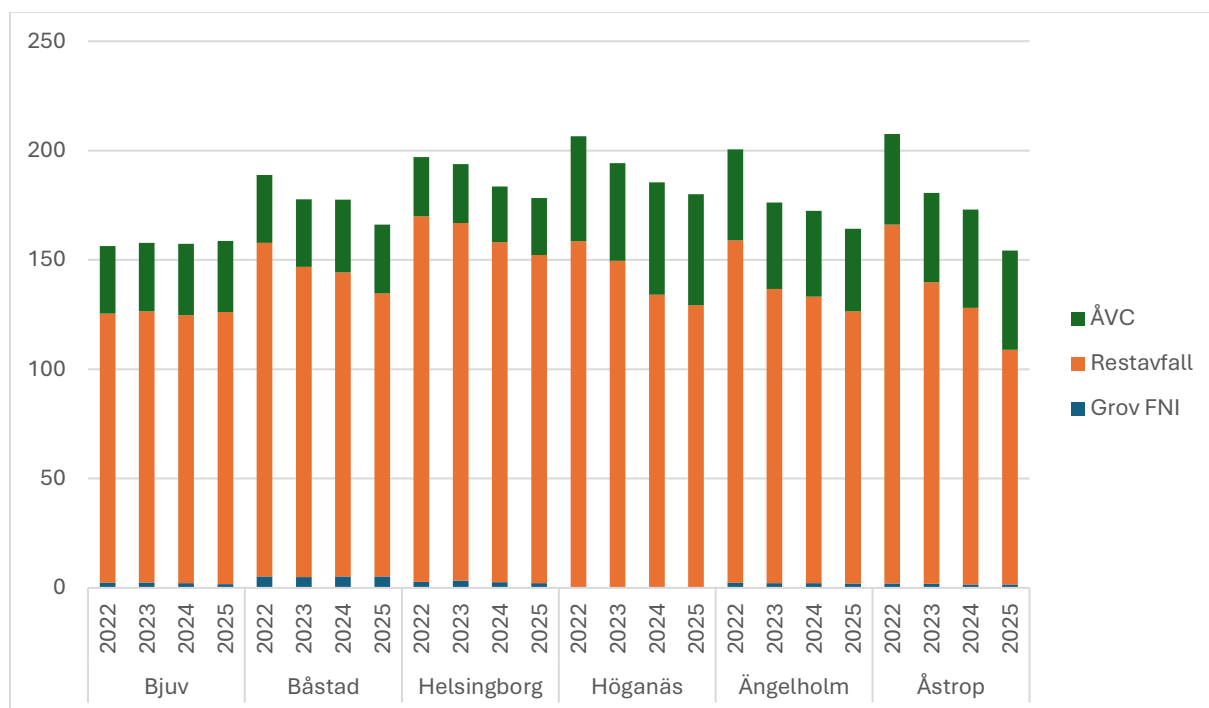
I Helsingborg kan man i stället för kompletteringskärl också välja att ha veckotömning på kärlet med mat- och restavfall. Det vi ser är att andelen veckotömningar minskar. Minskningen kan bero på att invånarna behöver spara mer pengar då denna tjänst är en dyr extratjänst men även att vi inte nytecknar det på grund av att det skapar en ineffektiv och onödigt körning. Under 2025 har vi även tagit kontakt med en stor andel av dem som har veckotömning för att se varför de har veckotömning, om behovet fortfarande finns och vad det finns för andra alternativ som är billigare.

Figur 5 Antal veckotömmare i Helsingborg

Avfall till förbränning av det kommunala avfallet

Enligt figur 7 och 8 kan vi se att den största delen av det som går till förbränning är restavfallet som samlas in fastighetsnära. Den näst största är avfallet som samlas in på återvinningscentralerna där behandlingsmetoden är förbränning. Här fortsätter vi jobba med att hitta bättre behandlingsmetoder. Den minsta delen är det grovavfall som samlas in fastighetsnära som sedan går till förbränning.

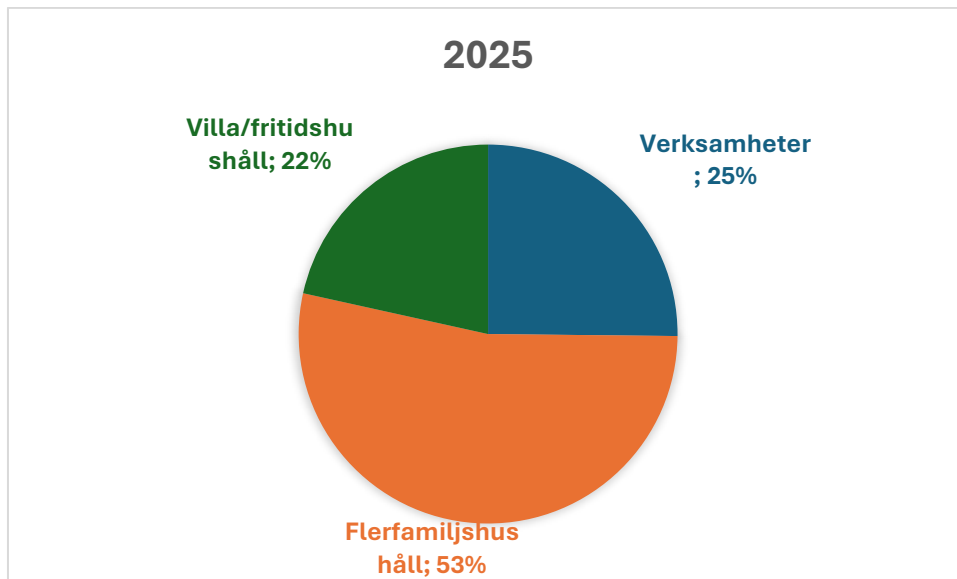

Figur 6 Avfall till energiåtervinning från återvinningscentralerna, restavfall och grovavfall FNI, enhet kg/person och år

	2022	2023	2024	2025
Ton restavfall FNI	44 595 ton	42 412 ton	40 492 ton	38 917 ton
ÅVC energiåtervinning	9 181 ton	8 949 ton	9 061 ton	9 089 ton
Grovavfall FNI energiåtervinning	695 ton	768 ton	658 ton	407 ton

Figur 7 Avfall från fastighetsnära insamling och återvinningscentralerna som går till förbränning, i ton.

Fördelning restavfall

Figur 8 Fördelning av det insamlade restavfallet

Totalt samlades det in 38 917 ton restavfall från regionen, se fördelning i figur 9. Av de cirka 30 000 ton restavfall som samlas in från flerbefamiljshus, villor och fritidshus utgör ca 17 000 ton sådant som kunde ha sorterats ut och ca 13 000 ton sådant som verkligen är restavfall. Jämför vi insamlad mängd restavfall med 2024 så ser vi att den totala mängden restavfall minskar med ca 1500 ton, även om invånarantalet ökat. Även om vi genererar mindre restavfall skickar vi 17 000 ton material till förbränning som hade kunnat materialåtervinnas så att resurserna hade tagits tillvara.

”Här finns förutsättningar att minska restavfallet med cirka 17 000 ton om året om bara alla sorterat rätt”

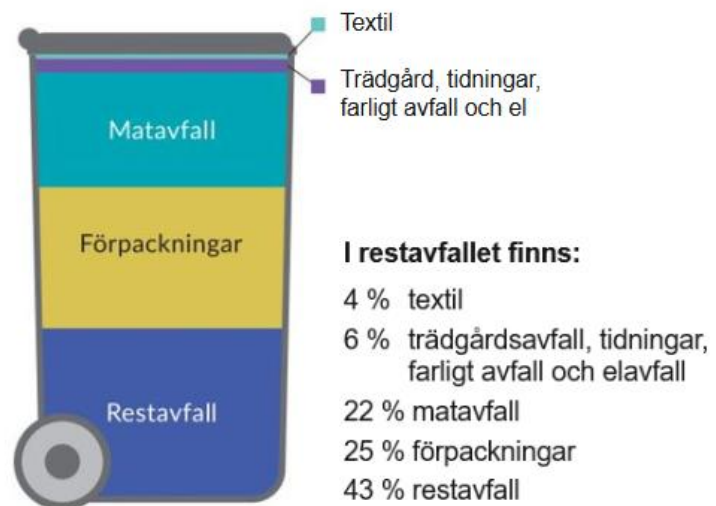
Fördelningen av restavfallet görs genom invägda mängder, plockanalyser och abonnemangsstatistiken vilket inte ger en exakt fördelning men en fingervisning om var restavfallet uppstår. Avfall från verksamheter avser det avfallet som räknas som ett kommunalt avfall. Det vill säga det som till sin art och sammansättning liknar det avfall som uppstår i hushållen. Till exempel avfall från äldreboenden, skolor, campingar och restauranger.

Hur sammansättningen är i verksamheternas avfall är vet vi inte. Det beror på vilken typ av verksamhet det är. NSR hämtar inte förpackningar hos verksamheter vilket innebär att det finns en risk att de lägger förpackningarna i restavfallet. Här är det viktigt att vi samarbetar med tillsyn för att se till att verksamheterna sorterar sitt avfall.

Om alla i villa, fritidsboende och flerfamiljsfastigheter sorterade ut förpackningar som låg i restavfallet 2025 hade vi haft en

inkomst från Naturvårdsverket i stället för en förbränningsavgift till Öresundskraft. Vi betalar en behandlingskostnad till Öresundskraft på cirka 7,3 miljoner kr för de förpackningar och tidningar som ligger i restavfallet. Om detta i stället hade sorterats ut och gått till producenterna hade vi haft en inkomst på cirka 11,4 miljoner i stället. Det är en teoretisk besparing 18,7 miljoner. Ökade kostnader för hantering av de insamlade förpackningarna är inte inräknade i vinsten utan tillkommer om mer förpackningar sorterar ut.

Tittar vi på matavfallet som ligger i restavfallet har vi en behandlingskostnad på cirka 5,8 miljoner, hade detta samlats in som matavfall i stället hade vi haft en behandlingskostnad på cirka 3,7 miljoner. Det innebär en teoretisk besparing på 2,1 miljoner på att matavfallet sorterar rätt samtidigt som resurserna tas till vara.

Figur 9 Sammansättning restavfallet

”Potentiell besparing på 20,8 miljoner om alla hushåll sorterade ut 100 % av sina förpackningar, tidningar och matavfall”

Avfallskompassen

Avfallskompassen är ett arbetssätt som är framtaget för att hjälpa flerfamiljsfastigheter att minska sina restavfallsmängder och öka utsorteringen av förpackningar och matavfall. Processen i stora drag är att det görs en nulägesanalys, träffar fastighetsägare/förvaltare och sätter upp en gemensam målbild. Därefter arbetar vi tillsammans genom utbildning och effektiva lösningar i miljörummen för att nå målen. Alla miljörum som varit med har minskat sina restavfallsmängder med 20–30 % tack vare avfallskompassen. Under 2025 genomförde vi en plockanalys på ett av miljörummen som genomfört avfallskompassen. Resultatet var chockerande, enbart 7 % var förpackningar. I plockanalyserna vi genomförde 2024 var 26 % förpackningar.

Mål 3 Nedskräpningen ska förebyggas och begränsas i kommunerna.

Nedskräpningen i kommunen ska stadigt minska. Det sprider onaturliga och farliga ämnen. Miljöerna upplevs också med negativa och otrygga av invånarna samtidigt som det kostar mycket pengar att städa upp. Marin nedskräpning påverkar alla, även kommuner inåt landet då nedskräpningen följer vattendrag ut till havet. Därför är det viktigt att förebygga och begränsa nedskräpningen innan den når vattendrag och dagvattenbrunnar.

Det som följs upp i detta mål är antal nedskräpningsärenden i respektive kommun. Viktigt att poängtera är att dessa nedskräpningsärenden inte kan jämföras med varandra utan enbart är till för att följa förändringen i den enskilda kommunen.

Vad varje kommun gjort kopplat till målet finns i de kommunspecifika bilagorna.

	2022	2023	2024	2025
Bjuv	177	160	195	141
Båstad			12	7
Helsingborg	4987	4833	5069	4236
Höganäs	260			
Åstorp			104	
Ängelholm	98	102	105	114